

La tieta Consol

A en Samu el fascinaven els ascensors des que de petit havia hagut d'aguantar dues hores dins de l'ascensor de la seva tieta, amb la tieta a dins per a ser exactes.

Durant dues hores la dona, que li era padrina, es va dedicar a explicar-li la seva vida. Qui pensés que era una dona de mitjana edat, religiosa i prudent, anava errat. Quan la tieta es va destapar, vint-i-sis minuts, trenta-dos segons després que l'ascensor quedés clavat entre l'entresol i el principal d'aquella finca de l'Eixample, en Samu va assistir des de primeríssima fila al reguitzell verbal de la tieta. Es pot dir que en noranta-tres minuts amb seixanta-vuit segons va veure la vida per un forat. Per un forat d'ascensor, és clar!

Però anem per parts. La tieta Consol el va anar a buscar aquell dia a l'hora de sempre: les cinc i deu. El primer dissabte de mes era el dia escollit per dur al fillol a passejar, i així ho feia. El duia al zoològic o a veure una pel·lícula de dibuixos animats, li comprava un gelat a l'estiu i un suís a l'hivern. La tardor i la primavera no comptaven per a ella.

Per fi, cap a les set en punt, ell no sabia com s'ho feia, però sempre arribaven a casa seva, en el moment que el rellotge de pèndol del menjador tocava les set, pitjava el botó del timbre de casa dels seus pares.

Aquell dia, però, ja enfilaven Rambla avall cap el cinema Atlàntico per veure *Peter Pan*.. La tieta s'adonà que no portava la cartera. Fins aleshores no li havia calgut, perquè havien baixat des de Gràcia a peu. En un tres i no res anaren a ca la tieta. Uns obrers, que foradaven la vorera, van deixar anar una amoreta a la tieta, que se'ls va mirar com si fossin escarabats, i va continuar portal enllà amb la mà d'en Samu agafada com un

trofeu. Va pitjar el botó de l'ascensor i aquest va lliscar suaument avall. Era un model antic, amb la caixa de ferro forjat i l'interior de fusta amb un mirall d'inspiració modernista. Els botons daurats tenien el nom del pis gravat al costat. Va pitjar el segon i l'ascensor l'elevà. De sobte, féu un sotrac, se sentí un soroll de fregadissa i el giny es va aturar. En Samu no es va espantar, la tieta era amb ell, en un moment tornaria a funcionar.

Però, per més que la tieta va pitjar i pitjar el botó del porter, res. Ella sí que n'estava, d'espantada. Esbufegava i sospirava i, fins i tot, es va obrir una mica la brusa. La brusa que sempre duia cordada fins dalt de tot del coll. També es va descordar la jaqueta.

En Samu va mirar el rellotge, havien passat deu minuts, ja no tindrien temps d'anar al cinema, però potser el suís sí que se'l menjarien. Va sentir com la tieta Consol cridava i cridava, mentre ell va decidir seure a terra, era de mena tranquil. Al cap d'un moment, ella també va seure. Li va dir que acabava de recordar que el porter, el Sr. Llisset, havia anat a casa la seva filla i no tornaria fins la nit. Mig plorosa, també li va dir que aquell matí l'ascensor s'havia espatllat i només s'hi podia baixar.

Haurien d'esperar que arribés el porter i els rescatés. En Samu s'arronsà d'espatlles. I què? Seria una aventura per explicar als amics del carrer. Va agafar un caramel de la butxaca i se'l ficà a la boca. La tieta Consol, aleshores, es va treure la jaqueta.. A terra hi havia una bossa. En Samu sense pensar-s'ho i com la tenia més a mà la va obrir. Dins hi havia tres croissants, una pressa de xocolata, un embolcall que en desfer-lo va resultar ser pernil serrà, i una ampolla petita de cava. La tieta Consol ho examinà encuriosida. Deu ser de la veïna del 3er.

En Samu la va mirar. Sempre l'havia vist amb jaqueta, o amb brusa i rebeca, mai amb la brusa sola. En aquell moment es va adonar que no

semblava tant vella com creia. Que fins i tot tenia un no sé què. Encara que havia perdut els papers, sí.: Es tocava el monyo amb la mà dreta i jugava amb una medalla de la Santíssima Trinitat que duia al coll. Es va treure un mocadoret brodat de la butxaca i s'eixugà la suor del front.

I, sense saber com, la tieta va començar a parlar d'ella mateixa. En Samu no li va fer cas de bon principi, perquè va pensar que li etzibaria el rotllo de sempre: que havia volgut ser pianista i que havia treballat a l'orfenat durant la guerra i, que havia tingut la sort de no haver de treballar fora de casa, però havia patit molt amb els seus pares i ximpleries de dones. Però, s'adonà, sorprès, tot de sobre, que el que la tieta li estava explicant era la seva primera vegada amb un home. Va obrir uns ulls com taronges.

I, sí, va escoltar que el seu primer amant, un professor de violoncel, casat i amb dues filles, l'havia afinada als quinze anys (així mateix li va dir) en una sala d'assajos del Liceu. I que després, feien l'amor a qualsevol lloc. Fins que ella es va cansar de tanta corda i el va canviar per un empleat de banc, veí seu. Aquell era més divertit i no tocava polques després de tocar el flabiol. Així va explicar mentre treia un croissant de la bossa i trencant una punteta li va oferir.

Aquest anava per feina. Quan plegava del banc, abans de pujar a dinar, li trucava per telèfon. Un sol truc, era el senyal. Ella agafava el cistell, no fos cas que la seva mare sospités, i baixava amb l'ascensor. Ell hi pujava i quan arribaven al segon, la feina ja estava feta. Després, mentre la seva mare va estar a l'hospital, va conèixer un infermer, que li feia unes fregues fabuloses, i li donava un xarop amb un regust de groselles que la feia xalar. Quan la seva mare es va recuperar, només li va quedar el xarop de groselles, amb unes gotetes d'anís. Fins que l'anís va substituir les groselles.

Es va adonar un bon dia, que ,sobretot, era una senyoreta i que havia de mantenir les aparences pels veïns, és clar!. Per això es decidí a quedar-se soltera. I dedicar la seva vida a les obres de caritat.

Anava a missa de sis cada dia. Hi va anar fins que mossèn Rabós va demanar el trasllat a la parròquia de Masquefa. Li va saber greu; el vi de missa era molt bo, i ajudar el mossèn a treure's la sotana era tota una aventura. El que més li agradava eren aquelles converses després de missa, quan el mossèn li ensenyava els serafins bufadors de darrere l'altar. Era tant fàcil imitar-los. . i Aleshores agafà un trosset de pernil i inclinant el cap se l'empasà goluda.

Aquí la tieta féu una pausa, ja duia la brusa del tot descordada, i en Samu li veia la combinació i la blonda dels sostenidors I li dóna al Samu una altra punteta de croissant.

També es va fer de l'associació de dames catòliques. Va continuar explicant. Allí cosien, brodaven i ensenyaven a noies desencarrilades a anar pel bon camí. La tieta feu un sospir. La Dites era una joveneta de la mateixa edat d'en Samu: tretze o catorze anyets. Tan bonica! La seva mare l'havia abandonada a l'orfenat i, ella, que la coneixia de petita, la féu entrar a l'associació. Li agradaven els bombons amb licor, i ella sempre li'n portava. La Dites era molt juganera, li agradava jugar a fet i amagar amb ella i els hi amagava, (no va especificar on, però en Samu ho va deduir) i reien i reien, mentre els buscava, segons ella. Fins que va trobar un marit ric i, es van acabar els bombons. Ai las! Mentre parlava havia destapat la presa de xocolata i trencant-ne un trosset el va començar a desfer amb les mans.

Durant una llarga temporada, mentre el seu pare va patir l'atac de feridura, com que no podia anar a cap associació benèfica ni compartir experiències pietoses amb altres, com ella, va preferir mantenir-se al costat

del seu estimat pare. Les tardes les passava al balcó, el seu pare dormia tot el dia gràcies alsestida amb “trajo” d’Eva (en Samu va tardar una estona a saber de quin vestit es tractava), amb un canti de broc petit al costat, ple d’aigua i anís. Bé més anís que aigua, va especificar. De tant en tant, el pom del paraigua li feia un bon servei, sempre esperant temps millors, és clar! (Allò del pom ho va caçar al vol, en Samu, que cada vegada estava més interessat).

Ella li picà l’ullet. I per fi, va descobrir el bingo. Fou després de la mort del papà. S’avorria i un veí li’n va parlar. De bon principi hi anava als més allunyats fins que un dia gairebé l’atraquen de tornada. Aleshores, sempre fora del barri, la reputació és el que compta, va trobar-ne un, més a l’abast. L’excitava el fet de gastar-se els diners dels seus pares. La seva mare, seriosa i pietosa, no s’engreixava per no comprar menjar i el seu pare, només fumava quan hi havia convidats a casa, tot i que tenia una cava de cigars en una habitació especial.

No se’ls gastava tots, és clar! Havia de pensar en la seva vellesa. Però era divertit. Allí, va conèixer a un crupier que la va introduir en el món de les curses: cavalls, gossos. Etc.. La duia al canòdrom, o a l’hipòdrom, el dia que lliurava i la convidava a xampany francès quan guanyava. Que era gairebé mai. Aleshores, ella, per compensar-lo li feia el mateix que els animals de la pista. Fer-lo córrer fins caure exhaust. Ho van deixar aviat, perquè ell va haver d’anar a l’hospital tres cops amb ciàtica. I era molt difícil d’explicar als metges com s’havia fet els morats de les anques Va vendre el vestit d’amazona a una botiga de disfresses de segona mà. I va fer un bon negoci, el vestit era de vellut vermell, dels d’abans.! Va agafar l’ampolla de cava i la va destapar, hi féu un glop llarg i voluptuós i acostà els seus llavis al de’n Samu, marevellat va sentir com li lliscava gola avall el líquid daurat.En Samu no s’ho podia creure.

La tieta es treia les sabates i s'aixecava la faldilla. Va dir que tenia calor, molta calor dins d'aquell ascensor. Ell sí que tenia calor. Li veia les mitges amb les lligacames cada vegada que es ventava. I sobretot va quedar glaçat quan va veure on es posava la xocolata desfeta entre els dits.

Un cop va fer una excursió a Santes Creus amb la parròquia. (En Samu no va sentir el principi de la narració, distret com estava mirant-li més enllà de les lligacames. Un calbot sobtat el tornà a la realitat de l'ascensor).

Ara explicava com va aconseguir la biblioteca de casa seva. Què hi tenia a veure, la biblioteca amb Santes Creus? No va gosar preguntar.

La tieta Consol continuava explicant que en la seva visita un seminarista i un ajudant de bibliotecari li havien comentat que necessitaven un piset per viure mentre fossin a Barcelona i si sabia d'algú que llogués habitacions. Ella va oferir la seva llar, santa i immaculada com a despesa, sempre, va demanar al prior, que els joves es comportessin amb decència.

Els dos joves van viure amb la tieta gairebé un any i mig. En Samu els recordava. Un llarg i prim, molt seriós, l'altre de molt més rialler i una mica orellut. La tieta va explicar meravelles dels dos nois. Llàstima que el trio no acabés mai de funcionar, perquè els dos preferien donar-se l'esquena que està amb ella de front. Tot i que, es va acostumar de seguida, a la farmàcia li van recomanar anar al metge si continuava tenint aquells restrenyiments, quan es van adonar que comprava pots de vaselina gairebé setmanalment. Ho va solucionar canviant de farmàcia. De tota manera, estava orgullosa dels dos hostes. L'orellut, va dir triomfant, sempre tenia la ploma a punt i el seriós, el pare Puntí, sabia uns sermons en francès que enamoraven. I féu un altre glop de cava.

Els llibres que van anar bastint les lleixes de l'habitació blava, es llegien com els romàntics, tots tres sobre la catifa. Ben juntets. Encara que,

a vegades, a ella li semblava, ésser el pernil dolç entre dues llesques de pa.
(en Samu es fregà el clatell, pernil dolç, sandvitx, no ho acabava d'entendre)

Començava a tenir gana i li va dir a la seva padrina. Ella va somriure. Li acarona el rostre. Llavors li agafà el cap amb dolçor i li va baixar entremig de les seves cames.

Quan van marxar els dos seminaristes. A les missions, van dir. La tieta es va tornar a quedar sola. Es va comprar un càntir amb un broc especial i va continuar les seves experiències amb l'anís i el bingo. A vegades, va afirmar cofoia, durant aquell atzucac abans del Sr. Jutge, la venia a visitar Mossèn Rabós. La majordoma del qual semblava feta de pasta d'hòstia, i naturalment ell s'avorria. Ja no era la joveneta que li arromangava les faldilles al mossèn, però encara li agradava fer penitència. I havia après a fer unes serafines fabuloses.

I per fi va arribar el Sr. Jutge. (qui deu ser el Sr. Jutge? Es va preguntar en Samu?).

La tieta li va explicar que l'havia conegut en un balneari on el metge de capçalera li havia recomanat anar a prendre banys d'aigua mineral, perquè l'excés de sucre (l'anís, en porta molt, de sucre) no li era bo per la salut. Ara fou el nano que va agafar l'ampolla de cava.

El bon metge de la mamà, que mentre ella la dona va quedar postrada en un llit, no va fallar ni un sol dia de visita. Abnegat i sol·lícit, tenia un enorme estetoscopi, i feia unes exploracions tant, però tant, ben fetes, explicava ella mentre acariciava la galta al seu fillol, que ara intentava recobrar l'alè.

Bé, ara s'havia distret. El Sr. Jutge li fou presentat una tarda d'estiu, mentre ella prenia un bany de fang. Més tard es van trobar a la piscina d'aigua tèbia. Home culte i llegit, la va iniciar en la saviesa de l'anima. Solter

empedreït, jugava a escac i mat sempre amb avantatge. Ella no es quedava curta, i a les dames no li donava alternativa. A ell li entusiasmava el golf i anava de forat en forat amb una gràcia i agilitat providencials. Ella preferia llegir-li autors grecs mentre es banyaven en les fonts bullents i explorar grutes fosques. Quan van tornar a Barcelona, ell va buscar un piset tranquil a Horta i es passaven les hores filosofant sobre com regar les plantes o com fer un triple sense parar (va suposar en Samu que la tieta parlava d'escacs, o no?) . Però s'estava fent vell i, és clar, els anys no perdonen.

La tieta se li va acostar mentre li somreia tota dolça. Li passà la mà pels cabells. Era el seu fillol preferit. En realitat no en tenia d'altre. Li agradaven més els nens. Sempre havia volgut ser mare. La vida, però, ens porta per camins inescrutables. Viure pietosament, sempre fent el bé als altres, demanava un sacrifici.

Aleshores el va acaricià, molt més bé, va reconèixer, que ell mateix. I, ell, en Samu, va creure tocar el cel. Si que n'era de pietosa, la tieta Consol. I tenia unes mans tant fines i tan plenes de xocolata....

Quan va arribar el conserge, eren les nou tocases. Va veure el llum pampalluguejant de l'ascensor i va deixar anar uns quants renecs. Li costà una mica baixar-lo. En obrir-lo va veure a la senyoreta Consol amb en Samu el seu nebot. Ell, adormit, sobre la seva faldilla. Ella amb expressió de calma.

En Samu va recordar aquella nit, i les tardes dels primers dissabtes de mes successius. Durant dos anys va ésser ensinistrat per la tieta Consol, que sempre havia tingut vocació d'educadora. Així doncs, el cinema i el zoològic havien quedat per la història. Fins que va conèixer a la Rita, i, aleshores, va posar en pràctica tota la pedagogia i didàctica de la tieta Consol. Que al cel sigui!